

İrade 1

– Bayram KAYA · 18 Nisan 2017

Kurtuluşun felsefesi içinde de anlatmaya çalıştığım irade sahipliğini, okur iyi anlamalıdır. Grup hareketi sürü hareketi gibi sosyal hareketler bir irade işi değildirler. Daha çok güdülü hareket içinde ortaya konan dayanışmalardır. Totemi sistemde irade hareketi değildir.

İradi olmayan süreçler içinde iradi süreçler, belli belirsiz güdü eğilimli istek belirmeleri şeklinde belirip kaybolan ışıltılar olmakla; ışık ışınları henüz tedavüle sokulamıyordu. Totemi grubun oluşması şu veya bu nedenle sürüde kopan öbektir oluşumlardır. Öbekler aslında sürüden ayrılmakla sürü güvencesinde kopar; sürü mahrumiyet liginin yaşanmasıdır. Yani mahrumiyetlidir. Diğer yönden de kazanır.

Sürü kendi içinde ortaya çıkan tınışmaları, gürültüye getirdiği için, yeni olan tınışlar kolay kolay yineleyen düzenli davranışların buluculuğu olamıyordu. Sınırlı bir alanın mahrumiyet ligi içinde olmak yalıtıma ortam içinde olmaktır. Yalıtımlı ortam öbek hareketi olmakla iradi bir hareket değildir.

Nevar ki yalıtımlı ortamın mahrumiyetlikleri ortaya çıkan yeni tınışmaların tekrarlarını da muhafazası olmakla yeni olan tınışlar gürültüye gelmiyordu. Kendisini rahatlıkla tekrarlatabiliyordu. Bu durumda sınırlı grup deneyimi içinde kayıp olmayan tınışlar da grup öğrenmesini hızla artırıyor. Sınırlı totemi öbek yapısı, ortaya çıkan düzenli hareketlerin kaybolmasını önleyordu.

Bu hareket giderek totem meslekli üretim hareketiyle süreç hem iradeyi, hem de iradi eylemlerin kullanılmasını ortaya koyacaktı. İrade sorguluyor. Karar veriyor. Karar alıyor olmakla yapabilirlik. Kendisine güvendi. Eş deyişle muktedirlik. İşte ittifaklar bu tür iradi süreçlerdir.

Üreten totem meslekli iradeler olmasa, ön ittifaklar da olmazdı. Artık mahrumiyet alanlı totemi öbek hareketleri, kabına sığmamakla mahrumluğunu merkezden dışa doğru büyüyen yapı oluşla açıyordu.

İrade; üreten emeğin (yapabilir, üretebilir oluşun) sosyal mana dilindeki karşılığı olmakla, iradedir. Yani üreten emek=iradeydi. Emek olan irade, yine üreten emek sahibi kişiler üzerinde bir iradeydi. Seçebilir oluştu. Değilse kızarıp önünüze gelmesini istediğiniz bir kuşa hükmeden irade değildir.

Yani iradeniz taşa geçen bir irade değildir. Öyle keyfilığınız yoktu. Sizin dışınızda sizden ve bilincinizden bağımsız oluşla akan zorunlu bir bilinç olmakla takasınız, bu bilinçle sizi de eğiliyordu. İradeniz bu sizin dışınızdaki bilinç göre alınan kararlarıyla; emek ve yapabilirlikleriyle; uygun olmak zorundaydı. Toplumunuz da sizin dışınızda, sizinle ama sizden bağımsız bir bilinç oluşla, özne nesnel süreçti.

Ve iradenizi (emeğinizi) her gün yeniden ve yeniden üretmek; kararlarınızı almak; yapabilirliklerinizi

ortaya koymak; zorundaydınız. Üretmiyorsanız, üretebilir değilseniz; iradeniz de yoktur. Emekleriniz, üreten; farklı kullanım değerlerini ortaya koyan emeklerle değışilebilir olmadıkça; emek bile değildir. Doğadaki bozkır, kendi başına ekenek (tarla-mülk) olmuyordu. Elinizde arızalı bir bilgisayar olsun. Çevrenizde de yüz kişi olsun.

Bu bilgisayarı etkin durma geçirme (üretme) zorunluluğunuz var. Yüz kişi bilgisayarın aktif olması için uğraşiyor. Okuyor, üflüyor, istiareye yatıyor, fallara baktıyor, büyüler yapıyor, nafle namazları kılıyor, aylarca oruç tutuyor; şu kadar sevabına dualar okuyup, kurban kesip, sadakalar veriyor. Türbe, yatır ziyaretleri yapıp; şeyhinin terini öpüp, ayak yıkadığı ayak suyunu içiyor. Muskalar takıp, mavi boncuklar taşıyor.

Ama bilgisayar faaliyetinde tık yok. Yani kişiler kullanım değeri üreten, kendi emek kullanımlarından doğan iradeyi kullanmak yerine; hiç alakası olmayan başka başka çabaların iradesi olan tavassutları arıyorlar. Aslında bu insanın kendisine, emeğine, bilincine, yapabilir oluşuna yabancılaşmadır.

Yüz kişi içinde sadece bir kişi bilgisayarın dilinde anlayan; yapılanlara dudak büzüp, yapmayın etmeyin diyen münafık olsun! İşin sonunda bilgisayar konusunda irade sahibi kim? Doksan dokuz kişinin sözü mü? kullanım değeri üretmeyen emekleri mi? Yoksa bilgisayar dilinde anlayan kişinin kullanım değeri üreten emeği mi söz sahibi (irade sahibi) olacak?

Yüz kişinin içinde kimin sözü dinlenir olacaktı? Kısaca kullanım değeri üreten kişinin emeğinden gelen gücü; kişi-kişi ilişkisi içinde kişinin söz sahibi olmasıydı. Ya da irade sahibi olmasıydı. Tarih boyunca oynanan oyun irade (emek) shipliği üzerineydi. Emeği ile mısır üreten kişi; emeği ile kullanım değeri üretemeyenler üzerinde egemendi. Egemenliğini kişilere mısır (yem) oluşla ödüyordu!

Mısır üreten bir irade iradeydi ama apandisit ameliyatı yapan bir iradeyi de takdir edememekle; iradeler de kısıtlı sınırlı sonluydu. Bu nedenle toplumlar farklı kullanım değerleri üreten emek (irade) sahiplerinin iradesini kutsamakla; ortak iradeyi ortaya koymuşlardı. Bu nedenle mesleki temsilcilikler eliyle irade kullanımı yoluna gidilmişti.

Toplumda bir tek irade vardı. Bu irade iki parçalı irade ve iradelerin sentezinde oluşuyordu. Parça iradenin birisi zorunlu olmakla birçok alanda farklı kullanım değeri üreten emeğin üretme iradesiydi. Parça iradenin ikincisi, gereksinme duyduğunuz farklı kullanım değeri olan emekler karşılığında; sizin de o emekler için üretim yapıp; onları değıştirme değeri oluşla kullanmanızın iradesiydi.

Yani üreten iradenizle; başkalarının ürettiği farklı kullanım değerlerini; değıştirme değeri olarak kullanan iradeniz; toplumsal sözleşmenin temelidir. Diğer her şey bu temele göre yansır. Burada kimsenin lütfu, himmeti, merhameti yoktur. Kimsenin yüzü gözü hürmetine olan bir şey yoktur. İrade (emek) temel olan ve meşru olandır. Doğru eğri, buna göre doğrulup eğrilir.

Totem grupların kendileri üretenli kendi totem meslekli grup emeği; totemi gruplar arası farklı kullanımlı değeri olan grup emeklerini değiştirme kararı almalarının iradesidir. İttifaklar böyle ortaya çıkarmakla; toplumsal ilişkileri komplike (karmaşık) yapmıştı. Bu nedenle emekleri değişimli kılan irade; ilah iradesi olup; ilah iradesi inşacıdır. Ortaklaşan kişiler, kendi iradesini ilah iradesi üzerinde anlıyordu.

Emekleri ve emeğin değiştirme değerini, seçilmiş kişilerin malı mülkü yapan, El anlayışıydı. El sistem dışı (emek dışı iradeydi. Mevcut üreten iradenin nesnel oluşunu gözlerden gizleyip, gözlere ve akla ilüzyon yapıyordu. El sistemi üreten emekler ve üreten emeklerin değişilmesi üzerine işletirken; bunu görmezden gelmiş; kişilerin emeğine ve emek ürünlerine sahip çıkarak, mal mülk benim demiştir.

Bununla kalmayıp mal mülk sahipliği olan irademle; karar verme, karar alma gücümle; keyfi takdirde bulundum demişti. Sizlere rızk ve nimetler verdim dedi. Kiminize az verdim. Kiminize hiç vermedim. Kiminize de çok mal mülk verdim; deyip sistemi aklın kontrolünden çıkarmakla, yanılısatan bir öznel değerler üzerine oturtmuştur. Akıl pusulası elinde alınan üreten kişilere, iman pusulası verilmişti.

Bunu şöyle söylersek daha anlaşılır olacaktır. İnsanların avcılık toplayıcılık yaptığı yüz binlerce yılda kimse dağ, taş, kurt kuş, ot, çöp benim malım mülküm demiyordu. Ve kimse de kimseye takdirde bulunmuyordu. Örneğimizi günceldeki mal mülk üzerinde verirsek El iradesi daha iyi anlaşılır olacaktı.

İnsanın üreten emeği ortaya çıkıp ta bilgisayar, televizyon, traktör vs. üretip bunların birikmeleri yapılan kadar ortada olmayan EL; biriken mal mülk ve üreten emekler nedeniyle ortaya çıkıp bunlar benimdir diyordu. Böylece El malın, mülkün ve insanın sahibi benim diyordu. İnsan emeğine ve insan emeği olan ürünlere sahiplik iradesiyle mal mülk benim deyip; El, insanlara bunları rızk ve nimet takdiri yapıyordu! Mülk dediği, mal dediği insanın kendi emeği idi.

Traktörü El'in kendisi vermediği halde EL, traktörün de; televizyonun da; akıllı telefonun da sahibi benim diyordu! Pekiyi bunları üreten insanın ve toplumsal birikimin emeği ne oluyordu? Esamisi bile okunmuyordu! Malın, mülkün sahibi benim. Ben bunları dilediğim gibi dilediğim kişilere mal mülk olarak verdim diyordu.

Traktör, televizyon, bilgisayar bozulunca hani mülk sahibi nerede? EL sahiplik emeğini ortaya koyup bunları onarsın, deyince; ya da El'e haydi malını mülkünü onar deyince El yine ortada yoktur! O işin uzmanı olan irade sahibi; emek sahibi olanlar; El'i mal mülk sahibi kılan insanlar yine ortaya çıkıyordu.

Emek sahibi oluşla ancak irade gücü olduğunu bilen kurnazlıklar, çalışıp emekleriyle üretim yapmak yerine; iki şey yaptılar. 1- Bir punduna getirdikleri katakullü ile kişilerin emeklerine el koyan EL, üreten kişileri; emeklerinin ve iradelerinin sahibi olmaktan, ala koydu. Böylece üreten irade, üretim yapan emeğin iradesi olmak yerine; rızkları olmakla mülk sahibi olanların mülk sahipliği iradesi olmuştu.

Kurnaz zorbalar bunu yapmak için ittifakın ortak mülkiyeti olan zenginlik kaynaklarını ve ortaklığın birikimleriyle, üretim araçlarını ve üretim gücünü, kendilerine mal mülk yaptılar. Mal mülk sahipliği üzerinde karar alma, karar verme, söz söyleme, danışılma gibi tüm iradeleri ellerine geçirdiler.

2- ikinci oluşla da mülk sahipliği yanılısatmasını sisteme öznel anlayışlı inşa zemini yapmakla emeği ve iradesi olanlara; EL varken emeklerinin ve iradelerinin sahibi olamamayı mana anlayışı ettiler.

İrade kavramının tarihi bilinçle geri beslenim yapan meşruiyetlik referansları böyleydi. Değilse her aklına gelenin aklına geldiği gibi anlam uydurmaları değildi.